СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

РІК LII. Ч. 100. НЮ ЙОРК І ДЖЕРЗІ СИТІ, середа, 24-го травня 1944. — No. 100. NEW YORK and JERSEY CITY, Wednesday, May 24, 1944. VOL. LII.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ — ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ — Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 4-0807 — THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA — FIVE CENTS ELSEWHERE

ПЛЯНИ З НАГОДИ СВЯТКУВАННЯ ДНЯ МОРЕПЛАВСТВА

НЮ ЙОРК. — Краєвий День Мореплавства святковано в понеділок 22. травня маніфестаціями в Ню Йорку й по інших містах, як про це звідомляють пресові агенції. Перед 125 літами, отже 22 травня 1819. року виплив перший американський паровий корабель Саванна з пристані Саванна в подорож до Европи і переплив океан упродовж 28 днів. Від того часу пішов розвиток американської торговельної фльоти, яка сьогодні є найбільшою в світі й затруднює 150,000 людей в мореплавській службі. Около 5,000 моряків згинуло в теперішній війні, доставляючи харчі й воєнні матеріяли для потреб збройних сил Америки й союзників.

У Святі Мореплавства в Ню Йорку взяло участь 2,000 моряків і яких 5,000 цивільних перед будинком департаменту скарбу при Бровд і Вол Стріт. Віце-адмірал воєнної маринарки А. Ф. Ферчайлд роздав медалі геройства родинам погибших, а потім кинули моряки у море вінці для вшанування памяти погибших. В морській кватирі в Шипсгед Бей відбулася теж маніфестація. Там промовив президент Інституту Торговельної Фльоти Френк Тейлор, домагаючися дальшої розбудови торговельної фльоти.

З Бостону наспіли вісти, що там взяв участь в святі Дня Мореплавства бувший американський амбасадор до Англії Джозеф Кенеді, який домагався правильного плянування в розбудові американської торговельної фльоти й затримання першенства Америки в цілому світі. Щойно, як Америка буде мати забезпечену провідну ролю, може відступати кораблі іншим державам в позичку, а аж потім решту кораблів нищити.

БРАВДЕР ГОЛОВОЮ КОМУНІСТИЧНОЇ ОРҐАНІЗАЦІЇ.

НЮ ЙОРК. — Розвязана Комуністична Партія Америки, переорґанізувала себе на Комуністичне Політичне Товариство і при кінци конвенції вибрала Ирла Бравдера головою нової орґанізації. До управи нового товариства ввійшли всі 27 урядовців розвязаної партії, а їм додано ще 13 нових. Це буде новий краєвий комітет комуністів. Бравдер після вибору заявив, що переміну в орґанізації комуністичних сил треба було перевести тому, бо американці так перестрашені комунізмом, що не хотіли ніяк співпрацювати з Комуністичною Партією. Переміна партії на товариство дасть спромогу усунути цю перешкоду. Нові члени комітету, на скільки вони представляють робітничі орґанізації, це в подавляючій більшости члени Конґресу Промислових Орґанізацій (СІО).

СУД НАД ОФІЦИРОМ УБИВНИКОМ.

КЕМП АНЗА (Каліфорнія). — Перед воєнним судом зізнавав лютенант Гарі Дж. Лайт в справі підсудного лютенанта Бофота Дж. Сванкота, котрий вбив в офіцирськім клюбі ще 5. березня дві дівчині вистрілом з револьверу. Лайт переповів розмову, вчасі якої прийшло до стрілянини. Сванкот запитав тоді Лайта, чи він вдоволений з життя, а коли дістав потакуючу відповідь, запитав, чи Лайт піде заморе. Лайт відповів, що мусить, тоді Сванкот витягнув револьвер і сказав: „Отже я до цього не допущу". Після цього вимірив револьвер до Лайта, а коли Лайт кинувся в сторону Сванкота, щоб йому перешкодити, цей вистрілив до двох дівчат, що сиділи в офіцирськім клюбі і вони померли після пострілу в шпиталі. Лайт аж у шпитали довідався, що Сванкот перед тим ще застрілив капітана Обрія Дж. Серфлинґа з Престо, Мин. і полісмена Артура Симпсона з Риверсайд, Кал. Оборона хоче доказати, що Сванкот є божевільний, а Лайт каже, що він був в нормальнім здоровлю вчасі стрілянини.

ПОВІНЬ В АЙОВІ.

ДЕ МОЙН (Айова). — Найгірша повінь за останніх 40 літ навістила центральну й південну Айову, а бюро погоди не обіцює ще кінця зливи. Внаслідок торнада і виливів згинуло в останніх 4 днях 10 осіб. Шкоди зростають так нагло, що не можна їх обрахувати. Сотки родин утікають з околиць навіщених повінею, найбільше знад берегів ріки Де Мойн. На передмістю міста Айова Ситі води досягають плечей.

УТІК ВОЄННИЙ БАЛЬОН.

НЮ ЙОРК. — Військовий бальон, що був прикріплений до машту на кораблі Амерікен Сімен вчасі Дня Мореплавства для притягнення уваги відвідувачів, зірвався з машту й вилетів в сторону Лонґ Айленду. Влада видала наказ військовим станицям розстріляти бальон, коли попадеться перед очи.

Президент приготовляє публику на інвазію при нагоді звіту з Ленд-Лізу

ВАШИНҐТОН. — З нагоди вислання до конгресу 15. звіту з орудування Ленд-Лізом президент Рузвелт помістив у письмі такі вислови: „Сили Обєднаних Держав якраз мають завдати нові й могутні удари Европі, занятій націстами з офензивних бас на заході, півдні і сході... рішаючі бої стоять перед нами... битва проти Японії не буде ждати довго після переможної битви проти Німеччини". Оці вислови вказують на настрій, який панує в урядових колах вчасі підготови інвазії. — Про самий Ленд-Ліз згадує президент, що ми маємо зобовязань на близько 25 біліонів, а по день 31. березня ми вивезли на підставі Ленд-Лізу товару на яких 17 біліонів від 1941. року. В першім чверть-році 1944. р. Америка доставила Аліянтам продуктів на більше ніж 4 біліони, а в перших двох місяцях вивезла на цей рахунок 2,100 літаків, 2,000 тенків і більше ніж 60,000 інших моторових перевозових приладів.

Вивіз продуктів до Росії зменшився в порівнанню з попередними місяцями, зате збільшився імпорт з Англії на підставі проти-Ленд-Лізу, ствердив президент.

ШВЕДСЬКІ КУПЕЦЬКІ ФІРМИ НА АМЕРИКАНСЬКІЙ ЧОРНІЙ ЛІСТІ

ВАШИНҐТОН. — Департамент стейту оголосив додатково імена 38 шведських фірм, що торгують з ворогами і тому їх імена поміщено на американській Чорній Лісті. Разом є вже поміщених 426 шведських фірм на Чорній Лісті, а це є осторога для американських торговців та інших підприємців, щоб з ними зірвати бизнесові звязки. Це є в більшій частині транспортові підприємства. Чорну Лісту має в своїх бюрах кожне більше американське бизнесове підприємство.

ЯПОНІЯ ПІДГОТОВЛЯЄ СВОЇ „УМОВИ МИРУ" ДЛЯ АМЕРИКИ

НЮ ЙОРК. — Морські станції Злучених Держав переловили радіо-промови з японської радіо-станції, звідки висилається урядові оповістки. В одній з таких промов, наданих пресовим урядовим бюром Домей, подані умови миру, які хоче наложити Японія на Америку, після того, як Америка здасться. Японія, між іншими, хоче знищити цілковито американську морську силу, знести приватні банки, порозвязувати робітничі юнії і настановити політичну владу, підлягту Японії. Статтю в такім дусі помістив японський адмірал Танетсуґу в однім японськім журналі.

Другий „операційний приказ" ґенерала Айзенговера до підпілля

ЛОНДОН. — Ґенерал Айзенговер, командант аліянтських військ, видав до підпільних армій в Европі другий операційний приказ. Він далі пояснив патріотам у підпіллю, як вони можуть помагати інвазійним військам.

Приказ виголосив через радіо по анґлійськи той самий офіцир, що виголосив перший. Видно, хочуть запізнати слухачів у підпіллю з голосом цього заповідача, аби німці не баламутили їх підставленими. Потім приказ повторено мовами: данською, французькою, голяндською, норвезькою й фляманською.

У другому приказі сказано, що ґенерал Айзенговер має півчверта міліона вояків, готових до інвазії Европи.

АЛІЯНТИ ПРИГОТОВИЛИСЯ ДО ҐАЗОВОЇ АТАКИ

ЛОНДОН. — Аліянтська команда приготовила величезні припаси отруйних ґазів для вжитку проти німців на випадок, якби Гітлер важився вжити ґазів проти Англії.

Аліянтська команда сумнівається, чи Гітлер ужиє ґазів, але на всякий випадок вона приготовилася до скорої пімсти.

НІМЦІ ПЕРЕБИРАЮТЬ СЛОВАЧЧИНУ

ЛОНДОН. — Німецькі війська почали окупувати всю Словаччину. Всі школи закрито, а всю місцеву поліцію піддано під прикази німецької команди.

Окупацію заряджено після недавної візити словацьких провідників у головній кватирі Гітлера. Окупація замітна з того боку, що Словаччина вважалася за найбільше податливого сателіта Німеччини.

НІМЦІ ВЖИВАЮТЬ ПРОВОКАЦІЇ ПРОТИ ІТАЛІЙСЬКИХ СЕЛЯН

За донесенням анґлійського радія, в різних околицях Італії німці почали виловлювати аліянтських симпатиків у цей спосіб, що перебиралися в анґлійські офіцирські уніформи й вдавали британських парашутових вояків. Селян, котрі виявляли якунебудь симпатію для цих людей, на місці розстрілювано. Аліянтське радіо сповістило італійських селян про цей націстичний підступ.

ЗРІСТ САБОТАЖІВ У ДАНІЇ

Шведська преса доносить, що німецька окупаційна влада розстріляла оноді двох данських патріотів, стараючися видно в цей спосіб здержати підіймаючуся хвилю саботажів. Розстріляних засуджено було за крадіж зброї. За саботажі німці арештують багато людей.

ЗБИРАЮТЬ БРАНЦІВ. — Два французькі вояки, одіті в доставлені Америкою уніформи, узброєні машиновими крісами, збирають в громаду всіх німецьких воєнних бранців коло міста Кастлєфорте. Замітно, що Гітлер дав приказ своїм воякам на Лінії Ґустава битися до смерти, а тут німці здавалися в досить поважнім числі.

ВОРОГ КИДАЄ РЕЗЕРВИ ДО ІТАЛІЇ

НЕАПОЛЬ. — Німеччина висилає на італійський фронт усі резерви, на які її стати, аби здержати аліянтський наступ на Лінію Гітлера. Не дивлячися на те й на важкі втрати, американські війська заняли гору Сан Біяджіо й інші горби між Фонді й Террачіною. Передні патрулі вже ввійшли до Террачіни, але мусіли з неї відступати, коли ворог кинув проти них великі посилення. За обчисленням знавців, німці мають тепер в Італії на фронті принаймні 17 дивізій, а десь поза фронтом ще 8.

Аліянти натискають сильно на Піко, Пієдімонте й Понтекорво. Поляки стараються добути горб 912, дві милі на північний захід від Пієдімонте, а канадійці горб 106, що лежить зараз коло Понтекорво.

„ІТАЛІЙСЬКІ ПАТРІОТИ" ВДАРЯТЬ НА НІМЦІВ У „ДЕНЬ АКЦІЇ".

НЕАПОЛЬ. — Аліянтська головна команда поділила всю Італію на низку округ та переслала італійському підпіллю приказ, щоби „італійські патріоти" приготовилися до акції й в „день акції" повставали проти німецького окупанта за округами.

Першу округу становить полоса зараз коло боєвої лінії. Другу округу околиця довкола Риму. Третю — західне побережжя від ріки Тибру до ріки Арна. Четверту центральна частина гір Апенін. Пяту побережжя Адрійського моря від Пескари до гирла ріки Рубікону. Шесту округу північна Італія.

Зараз по розголошенню цього приказу італійським підпіллям німці через контрольоване ними радіо в Римі загрозили репресіями проти „італійських патріотів" причім сказали, що репресії буде переводити фашистівська міліція.

НІМЦІ ПРИГОТОВЛЯЮТЬСЯ ДО ВТРАТИ ІТАЛІЇ.

ЛОНДОН. — Не дивлячися на те, що німці кинули в Італії великі посилення та видно будуть старатися задержати аліянтські війська на тій лінії за всяку ціну, націстичне радіо вже поволи почало приготовляти німецьке населення до важких вісток з того фронту. Мовляв, в Італії можна сподіватися відвороту, але це буде тільки тактичний відворот.

У подібнім тоні пишуть націстичні ґазети. Військові коментатори придумали для відвороту термін „рухома оборона". Інші підсувають, що італійська кампанія мала з боку Аліянтів на цілі відтягнути німецькі війська з Росії. Рівночасно підчеркується величину аліянтських військ в Італії, здається навіть поза межі реальности.

АМЕРИКАНСЬКІ БОМБОВИКИ БЮТЬ ПО КІЛЮ Й ПА-ДЕ-КАЛЄ.

ЛОНДОН. — Американські „літаючі фортеці" в товаристві „мостенґів", „тондерболтів" і „лайтнінґів" заатакували в білий день велику німецьку базу воєнної фльоти Кіль, а менший відділ американських літаків бив по німецьких військових інсталяціях у Па-де-Калє, в Франції.

СХІДНИЙ ФРОНТ РОЗМІРНО СПОКІЙНИЙ.

ЛОНДОН. — На східному фронті ще далі розмірний застій. В один день московський комунікат не мав ніякої вісти з фронту.

На другий день говорив про деякі бої в околиці Тирасполя, Станіславова й Луцька.

Німецьке радіо натякує, що на східному фронті приготовляється велика російська офензива.

НІМЦІ СКРІПЛЯЮТЬ СИЛИ В ЮГОСЛАВІЇ.

ЛОНДОН. — З Югославії доносять про завзяті бої в різних околицях краю. Німці посилають туди нові посилення проти партизанів та підкріпляють свою офензиву постійними повітряними рейдами.

Зате аліянтські літаки, базовані в Італії, помагають югославським партизанам рейдами на мілітарні обєкти в Югославії. Останній такий рейд на більшу скалю зроблено на Біґац, де знищено залізничий дворець і нафтовий збірник.

Німецьке радіо говорить, що німці мають над Адріятиком двох ворогів проти себе: партизанів і аліянтські війська, котрі мовляв уже заняли острови Ліссу й Лягосту.

Головна кватира маршала Тіта говорить про завзяті бої в східній Босні й Славонії, де німці пробують всеще невдачно забрати від партизанів ініціятиву. За комунікатом Тіта обі сторони мають у тих боях великі втрати.

ЛЕТНИЩЕ НА ВАДКЕ ВЖЕ ПРАЦЮЄ ДЛЯ АЛІЯНТІВ.

АЛІЯНТСЬКА ГОЛОВНА КВАТИРА НА НОВІЙ ҐВІНЕЇ. — Головна кватира ґенерала МекАртура подає, що аліянтські війська вже направили летунський майдан на ново добутих островах Вадке та що аліянтські літаки вже вживають цього летнища для вилетів проти японців. Доконано цього за 48 годин після окупації.

Обчислення втрат бою за острови Вадке виказують, що американці втратили в бою 41 вояків. Японці мали вбитих 833.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and nolidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Classified Advertising Department, 595 — 7th Ave., New York 18, N. Y. BRyant 9-0582

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

Передінвазійна осторога

Стоїмо перед найбільшою мілітарною подією людської історії, себто перед днем, коли зачнеться інвазія західної Европи збоку Аліянтів. Ось таке пригадує нам тепер Елмер Дейвис, директор Офісу Воєнних Інформацій.

Що цей день може бути найбільшим не тільки з мілітарного, але ще й з іншого боку, про це тут не говориться, бо хочеться звернути увагу на щось інше, теж дуже важне, хоч тимчасове. Отже іде про те, що як тільки рознесеться вістка, що Аліянти зачали офензиву, то, цілком природно, кожна людина буде з найбільшим напруженням і з найбільшою нетерпеливістю ждати кожної години на щораз нові відомости. Таке буде по цілому світі. Воно буде й в Америці. А поминаючи загальні причини, буде воно ще й тому, що є міліони наших вояків, що братимуть участь у тій офензиві, що знов означає, що матимемо тут десятки міліонів людей, звязаних родинними вузлами з нашими вояками там за морем. І вже те одно є достаточною причиною, щоб заповісти, як то всі ми будемо жадні якнайскоріших і якнайповніших вістей з того рішального та історичного поля бою.

Та про все те вже подумано. Все те вже передбачено. Є отже сотки найліпших воєнних репортерів, що призначені для інвазійних воєнних репортажів. Пороблено вже всі можливі заходи, щоб вісти могли бути передавані якнайскорше й якнайповніше.

Так повідомляють нас з Англії, про все те говорить теж і вашингтонський Офіс Воєнних Інформацій. Та рівночасно нас остерігає, що може бути так, що в перших хвилинах, а може й днях, не буде можна передавати так багато тих вістей, як ми всі бажалиб їх мати. І не тяжко зрозуміти, чому так мусить бути, бож мусить бути захована певна воєнна тайна, як щодо перших успіхів, так і евентуальних неуспіхів, годіж нам самим помагати ворогови зорієнтуватись у складній ситуації.

Інвазія, як всі ми знаємо, буде коштовна. Це буде завзята і крівава боротьба, можливо найзавзятіша, яка колинебуть була. Це буде теж така боротьба, що вимагатиме надзвичайного стратеґічного сприту, відваги і розваги збоку воєнних начальників. Та в тому всьому ми нічого не порадимо, бо це вже від нас не залежить. Та від нас залежить, щоб ми в такому моменті вдержували повну рівновагу. І на це звертає нам увагу Офіс Воєнних Інформацій.

А коли звертається на щось особливу увагу, то мусить бути на те якась поважна причина. І вона дійсно є. Елмер Дейвис цілком слушно підкресляє, що як тільки зачнеться інвазія, то націстівський міністер інформацій, д-р Ґебельс, зачне свою останню гру і буде розпускати через радіо усякі неможливі сплетні, щоб ними залякувати американське громадянство. Він буде представляти велеканські втрати в людях і апелювати до американців, щоб негайно припинили дальшу боротьбу, бо ніби вони не можуть виграти.

Усього того треба буде сподіватись саме в такому моменті, коли можливо не буде можна Аліянтам передавати усіх відомостей. Це буде використувати Ґебельс. І на це треба памятати і того не слухати, а довіряти нашій команді й хоробрости наших вояків.

Допомога українським людям

Поминаючи справу нашої перемоги у війні, як і побоювань за те, чи український нарід ще й гим разом буде краяний і киданий на поталу ворогам, є ще одна справа, що турбує ум і серце американських українців. Є нею справа допомоги „обєсмаленій" Україні.

Це вже є така справа, що навіть годі припустити, щоб у такій страшній траґедії, в якій знайшовся весь український нарід, міг знайтися між американськими українцями хтось такий, що цього не добачував би і не відчував би до тої міри, щоб не був спосібний забути за всі партійні, групові чи особисті амбіції, політичні чи церковні різниці, й не стати до спільної, ґуманітарної, аполітичної, допомогової акції Україні.

Цю справу ми вже підносили, а порушуємо її тим разом особливо тому, що добачили в одній канадійсько-українській ґазеті, як там ясне становище представлено баламутно, ставляючи в сумнів те, в що не треба сумніватись.

І так: чи можна припустити, щоби ми, помагаючи матеріяльно Україні, могли тим виявляти, щоб Україна далі зіставала в неволі? Щоб ми, збираючи допомогу, перестали звідси вияснюти світови, що Україна завжди змагала до волі, що вона тої волі хоче? Як і те, що тільки правдиво самостійна Україна може входити в федерації, та що тільки такі федерації є ґарантією ладу і мира, які повстають шляхом добровільної згоди самостійних держав і народів, себто як обєднуються рівні з рівними, свобідні з свобідними, самостійні з самостійними?

Далі: Кому помагати?

Чи на те ми не дали ясної відповіди, коли подали грубими буквами, що ми зацікавлені тільки в одному: „Щоби допомога дійсно доходила до голодних і обдертих українських людей і була справедливо між них розділювана, а зокрема, щоб доходила до тих осіб, для яких її тут призначено".

Ось так точнісенько ми написали з додатками: „як так буде, то всьо інше маловажне", та що „нашу допомогу не буде можна змішувати теж і з ніяким політиканством, з ніякою явною чи прикритою пропаґандою, що означалаб, що американські українці вже хвалять большевицький режім в Україні як добрий і т. п.".

Ще далі: З ким нам іти разом в такій акції?

Чи треба сотки разів пригадувати, що коли мова про співпрацю, то це мова про співпрацю з народніми організаціями! З тими, з якими вже були спроби співпраці й з якими лекше зговоритись, що є дуже важне, коли хочемо щиро й скоро помагати Україні і на великі розміри.

При кінці скажемо ще ось що:

Справа допомоги Україні й українським людям є справою першої ваги. Тому треба підходити до неї з великою розвагою, рахуючись з кожним словом, щоб не шкодити непотрібно великому ділу і не розбивати без потреби громадянства, даючи різній демаґоґії нову нагоду до ширення анархії в такому моменті, коли треба якнайбільшого скуплення наших сил для матеріяльної допомоги Україні й для її оборони.

Перша граматика української мови по англійськи

I.

Накладом видавничої спілки „Промінь" у Вініпеґу, в Канаді, вийшла книжка, поява котрої заслугує на широку увагу української іміґрації не тільки в Канаді, але й в Злучених Державах. Є це граматика української мови по англійськи: **Ukrainian Grammar by Elias Shklanka, M. A. (Chicago). 1944**. Printed by Promin Publishing Company, Winnipeg, Manitoba, Canada. Copyright, 1944, by Elias Shklanka.

Нема сумніву, що такої книжки відчувалася потреба вже від довшого часу. Хотіли її мати люди українського роду, які мали яке-таке поняття про українську мову, але відчували, що її добре всеще не знають. Потребували її люди не-українського роду, що мали часто взаємини з людьми українського роду, які іншої мови не знали.

Таких людей певно є багато в тих канадійських провінціях, де є багато української іміґрації. Останніми часами попит за такою книжкою виринув і під впливом воєнних подій. З різних усюдів чути попити за підручники української мови, за граматику, словар, букварі і такі інші книжки. Тому граматика української мови може теж причинитися до розбиття китайського муру між українською іміґрацією й її американським оточенням.

Книжка гр. Іллі Шклянки є піонірською працею на цьому полі. Є вона першою спробою такої праці. Маємо щоправда вже спроби навчання англійської мови, при тому й спроби навчати граматики англійської мови, але спроб навчати граматики української мови людей, що говорять по англійськи, не було. Це ставить книжку гр. Шклянки в спеціяльне положення. Людям, що будуть робити подібну спробу вдруге, або втретє, буде вже багато, просто без порівнання, лекше це зробити, ніж це було тому, що починав перший. Їм буде на стільки лекше це зробити, як лекше було поставити сторцем яйце тим, що бачили, як це зробив уперше Колюмб.

До того завдання подати правила української мови людині англійської мови є хочби й коли й хочби кому незвичайно важко. Трудність виходить уже хочби з кольосальної просто неподібности української мови до англійської. Тут і звуки інакші, і слова інакші, і граматика з основи радикально відмінна. Тут в українській мові чується селянську культуру, а в англійській купецьку, чи моряцьку, і через те такі самісінькі звороти мають зовсім інакше значіння. На домір усего, ще й кожна з них уживає іншої азбуки, так, що людині англійської мови, що хоче навчитись по українськи, приходиться починати грамоти просто зо самої азбуки.

Тому, взявши під увагу це все, треба висказати справді подив для автора першої граматики української мови по англійськи. Невеличка ця книжечка, що не має сповні сто сторінок, представляє собою справді кольональний вклад важкої праці. Можна сказати, праці, яка переходить сили одної людини, бо вимагає однаково доброго знання двох мов яке назвичайно рідко можна стрінути в тій самій людині. Через те автор зробив добре, що давав рукопис своєї праці до перегляду з одного боку українським знавцям, а з другого боку англійському канадійцеви. Можна припустити, що вони причинилися до справлення неодної помилки в праці. Видно, що автор старався виключити всяку можливість помилок у своїй книжці. Інакше й бути не може, бо якщо яка книжка не повинна мати помилок, то передовсім підручник до навчання мови. Можна дарувати мовні й граматичні помилки навіть великому письменникови, коли вони попадають у літературному творі, та не може їх бути в книжці хочби меншого автора, коли ця книжка має показати іншим, як виминати мовні помилки. Така книжка зробила би таке враження, як учитель моралі, що самий допускається неморальних учинків, або як той американський місячник, що заснувався для навчання належного ведення бизнесу, а потім самий завалився.

Питання способу навчання граматики.

Автор першої англійської граматики української мови держиться в своїй книжці традиційної методи навчання граматики мов, яку методу можна назвати би систематичною або формальною методою. Є це властиво метода муштри. Полягає вона на тому, що наперед подається граматичне правило, себто якийсь означений спосіб правильного вживання мови, а потім наводиться цілу низку примірів, у яких це правило приміняється. В цей спосіб дається ученикови (чи читачеви) нагоду робити помилки та себе поправляти. Наводиться звичайно таких примірів багато, аби ученик мав нагоду вбити собі правило в голову так, щоби потім він уже механічно примінював дане правило, себто й без надуми висловлювався поправно. Власне в цій праці треба просто подивляти автора, як він підбирав різні приклади, з різних царин людського життя й діяльности, аби тільки дати ученикови нагоду вбити собі в голову кожне правило. Тут треба було проявити немало пильности, уяви, винаходчивости.

Великого числа примірів для вправ вимагала вже сама та умовина, що українська мова така відмінна від англійської. Не дивлячися на те, що обі ці мови належать до одної сімї мов (що її називають одні індо-ґерманською, інші арійською), ця приналежність до одної мовної сімї, себто схожість між ними, впадає в очі тільки людині, що має глибоке знання багатьох мов. Пересічній людині вона майже невидна й практично непомічна. Не догляне подібности між українською мовою й англійщиною ні пересічний українець ні пересічний англієць (американець). Для них обі різняться не розмірно, а ґрунтовно.

Мова відміни слів і мова порядку слів.

Головна різниця між ними в тому, що українська мова все спиралася в висловлюванню граматичних понять більше на відміну слів, ніж на порядок слів, а модерна анґлійська мова більше на порядок слів, ніж на відміну слів. В українській мові порядок слів у реченню теж важний, але не так важний, як в англійській. В англійській мові багато слів відміняється, але не стільки, як слова в українській мові. Коли ми хочемо сказати про факт убивства Цезара Брутом, що скоївся в 44 році перед Христом, то ми можемо це по українськи сказати трома словами, поставленими в якомунебудь порядку (Брут убив Цезара; Брут Цезара вбив; убив Брут Цезара; убив Цезара Брут; Цезара вбив Брут; Цезара Брут убив), всеж таки висловимо основно ту саму думку (хоча між деякими з тих різновидностей цеї заяви є деякі тонкі різниці). Коли англієць хоче сказати цими трьома словами ту саму думку, то він може це зробити властиво тільки в один спосіб Caesar killed Brutus.

Колиб він не перемінив порядку слів і поставив на першому місці Цезаря, то вже Цезар вийшов би вбивником, а Брут його жертвою.

Ми навмисно задержалися коло цеї справи основної різниці між двома мовами, до котрих відноситься обговорювана книжка, бо власне ця справа зазначена в книжці досить побіжно. Замітку, що в українській мові склади сильно відміняються, немов би сховано в уступі про вимову (на стороні 3), а про порядок українських слів подано аж на 57. стороні, правило, що в українській мові треба ставити наперед предмет, потім присудок, а наконець предмет, а потім до того правила додано замітку, що українські письменники, а особливо поети, часто переміняють цей порядок слів свобідно, аби класти натиск на певні слова. Завдяки такому побіжному трактуванню справи різниці цих двох мов, а спеціяльно високої відмінности українських слів, навчаючийсь по українськи чоловік усеще не буде розуміти, чому українська мова потребує стільки відмін для кожного слова, головно для іменника, прикметника й дієслова, коли англійська обходиться з кілька разів меншим числом відмін. Замітка про те, що українські письменники переміняють порядок слів у реченню довільно для натиску на слова, нічого не говорить, бо не каже, який саме порядок слів у реченню викликує бажаний нами натиск. Чи не можна припустити, що якби так англієць, чи хочби не знаючий української мови українець, знав, яка сила вислову-думки й почування криється якраз у цій високій інфлекції українських слів, що він брався би краще за навчання цих скомплікованих відмін українських слів? І чи не зросталаб його пильність з поступом зацікавлення, на стільки зміна слів в реченню далі переміняє натиски на різні слова й віддає прерізні нюанси думки й почування? Чи не було би порадно авторови вказати, що через заграту багатьох відмін англійщина мусить спиратися на тверді правила щодо порядку слів і щодо помічних слів (підчас коли українська може пропустити навіть заіменник)?

Підручник граматики української мови англійською (як і подібний підручник англійської мови українською) мусить між стрічками виказувати власне ці дві характеристичні признаки двох мов. Автор мусить правно висказувати одною мовою при помочі відміни слів, що він іншою мовою висказує при помочі порядку слів у реченню й помічних слів. Йому спеціяльно треба вистерігатися, аби форми одної мови не закрадалися в другу.

Одного з таких українських граматичних форм, які робить зайвим уживання „препозицій"", є наприклад так званий орудний відмінок. Ними українська мова може висказувати коротко двома словами річи, для яких англієць мусить уживати багато більше. Коли українець скаже: „Пишіть олівцем!" англієць потребує для висказання думки, що олівець є оруддям писання, ще відповідного слова на означення „інструментальности" (тут слова ""with"). Українець, що вчиться по англійськи, находить одні з найбільших труднощів якраз в опануванних цих „препозицій" чи „функційних слів". Є для цеї справи писані спеціяльні книжки.

Автор української граматики англійською мовою цеї штуки не опанував якслід, коли він взявся викладати англійцеви про український орудний відмінок зовсім непідходячим до цього прикладом. Перекладає він (на 46. стороні) українське речення: „я їду своїм автом" словами: I drive with my own automobile.

Справа в тому, що англійська мова, почавши колись уживати слова "drive" в відношенню до автомобіля, далі відчувала в тім слові значіння: гнати, кермувати, як це вона відчувала в відношенню до коней, воза, потім до льокомотиви. Англійська мова каже просто: to drive horses, a wagon, a locomotive, an automomile.

Каже проф. Моріс Г. Весін у своїм „Словнику англійської граматики": "'Rent a car and drive yourself' read many signs and advertisements. 'Drive it yourself'' is the grammatical form."

Якщо в таких фразах про їзду є нагода зілюструвати орудний відмінок, то хіба для означення цеї сили, котрої людина вживає, аби гнати вперед віз, льокомотиву, авто. Отже: гнати льокомотиву парою. Для віддання по англійськи українського орудного відмінку в фразі: „Кермувати автом одною рукою" теж треба би вжити „препозиції" "with": to drive (one's automobile) with one hand.

Не має здається кращої ілюстрації для методи граматичної муштри, коли автор не

(Продовження на ст. 3-тій)

АНАСТАЗІЯ Г. БІЛОВУС

КАТРУСЯ

Оповідання з давної минувшини.

(До друку зредагував Ол. Луговий).

22)

— Як?... А як Туреччина з наймогутнішої держави світу котиться у провалля небуття? Нищать Туреччину її безсовісні, продажні везирі, вони то загнали й не одного з турецьких старшин у розбійницькі ватаги. Адже моя ватага складається з самих майже вояків падишаха, яких негідні державні достойники поставили поза законом. Щож нам зіставалося діяти? Ждати мов барани на заріз? Падишах може й не знає про темні діла своїх найближчих помічників. А може і знає, та... Турецькі султани тепер здрібніли. Нема Османів, Мурадів, Сулейманів, Магометів, султанів-войовників, а їх місце заняли дрібнодухи Амети та Ібрагими, що кроку не ступлять без своїх негідних дорадників. Військо зледачіло без діла, а я знов людина діла... Тому воюю з турецьким урядом. Грабую також, бо чим же живитиму свою ватагу?

XX.

Розпрощавшись з Махмудом-Алі наші втікачі з кожним днем зближувалися до Дунайських рукавів. Зустрічні розбійницькі ватаги і справді, після переговорів залишали їх у спокою. Рідко котра прохала, не вимагала, подарувати зброї або живности. Після кількох таких зустріч валка посувалася сміло у самі нетри гір і лісів. Почала оберігатись натомісць військових відділів і відділів охорони пашаликів (провінційних) і вилаєтів (повітових), чим більш від столиці віддалених, тим більш своєвільних, розбишацьких у гіршому значінню того слова. Але що валка втікачів далеко оминала осередки турецької влади, а влада у болгарські чи молдаванські села боялася показати носа, то їм ще й не довелося ні разу зустрінутись. З наближенням до Дунаю, належало подумати, як через нього переправитись і де: у Добруджі, через безліч багнистих рукавів, чи далеко від Добруджі на захід, де всі рукави спливаються в одне русло, утворюючи величний синій Дунай, широчезну глибоку ріку, через яку переправитись мало хто з смільчаків наважиться. Мостів через Дунай ще не було побудовано; існували переправи поромами, але ті переправи охоронялися військом і арнавтами, тим більш, що за Дунаєм починалися володіння молдавського та волоського князівств, які підлягали Туреччині на васальних умовах, тобто мали своїх господарів, військо, уряд і гроші, а вже через особи господарів підлягали султанови. Дунай власне розграничував Болгарію й Сербію — краї підлеглі Туреччині безпосередно, від васальних держав.

Ще за два переходи до Дунаю рішили, що переправлятимуться десь у дикій закутині, далеко від людських очей. Збудувати пором чи видовбати кілька човнів забралоб з день часу. Сподівалися наняти пару човнів у рибалок, що поселилися скрізь по ріках. Колиб же зустрілись з річною охороною, то або відкупитися, або захопити її в полон, чи навіть знищити.

Врешті добилися до ріки. На перепочивок стали у лісі, так, щоб з ріки їх не було видно, а кількох розійшлося по березі шукати догіднішого місця на переправу. Ширина ріки яких чотири сотки сяжнів заставляла задуматись навіть колишніх запорожців, що бували у бувльцях.

Найшли врешті місце напроти одного з більших островів, що ділив Дунай на двоє, майже порівну. Ширина острову займала коло трьох четвертин ширини ріки. Поріс верболозом, тож висадитись на ньому навіть з арбами не уявляло труднощів. Натомісць острів, облитий з усіх сторін водою надавався якнайліпше на схоронище, на випадок, колиб напали на втікачів турецькі відділи.

З нарубаних брусів легкого дерева повязали шнурами кілька плотів. Кожний пліт міг витримати шість-сім коней з людьми, або дві арби з тягарем і запряжками та необхідними людьми. Над вечір увесь табор розташувався уже на острові. Мусіли поспішати, бо ні з того ні цього почали швендатись в околиці якісь людці, може селяни, а може й арнавти, здалеку не пізнати. Плоти ще тогож дня пригнали до острову північним рукавом Дунаю, так, щоб на другий день зрана можна починати переправу на молдавський беріг.

Без перепон переправились туди другого дня. Валка заїхала до першого міста на шляху. Молдавський намісник воєводи, якийсь боярин, перестрашився, приглянувшись втікачам. Заборонив валці отаборитись у місті, зажадав податку по десять рупій за кожну голову, людську і кінську, мовляв за право вїзду у молдавсько,волоське князівство, та дозволив накупити у місті живности. Рад не рад, втікачі забралися з міста у степи на небезпеку нападу вже одновірних розбишак. Чим дуж старалися швидче проїхати негостинні державки, стало тримаючись обережности: бачили бо, що одновірні достойники молдавани й волохи без порівнання гірші від турецьких розбійників. **(Дальше буде).**

МІСЯЧНИЙ ЗВІТ ГОЛОВ. СЕКРЕТАРЯ У. Н. СОЮЗУ

ЗА МІСЯЦЬ КВІТЕНЬ 1944 РОКУ

НОВІ ЧЛЕНИ.

В. 7. Ґут Ольга.
В. 23. Мартиська Йосифа.
В. 25. Дмитрів Ольга.
В. 26. Борис Олександра, Борис Іван, Борис Вергенія.
В. 33. Нелсон Вероніка, Весоловська Анна М., Коцоловська Марія, Маґальська Марія, Гасперець Павлина.
В. 36. Різо Олена, Асіто Марія, Ковальчук Марія Р., Гризак Марія.
В. 38. Полянський Герольд Л.
В. 39. Порциналюк Вілям, Осухівська Елизавета.
В. 41. Сенчишин Іван Е.
В. 49. Тарас Катерина.
В. 59. Гософська Анна Джейн, Бакай Стелла.
В. 74. Булій Ольга.
В. 84. Махно Іван.
В. 96. Боднар Стефан Тома.
В. 98. Дудиш Іван мол.
В. 99. Валіґун Василь, Ропкій Іван Чарлс, Бурко Метро.
В. 102. Бецька Катерина, Бецька Алберт Іван, Дідун Дмитро, Мацьковський Омелян, Мальчак Данило.
В. 111. Віскун Марія, Федак Параскевія.
В. 112. Ґбур Омелян Роберт, Недбальська Ольга С., Юха Вероніка Тереса.
В. 119. Дрогомирицька Марія.
В. 125. Стравняк Зофія, Ярема Урсула, Подола Славка.
В. 126. Шеліга Наталія.
В. 130. Клодницька Ольга.
В. 149. Стецьків Марія.
В. 150. Смічерко Анна.
В. 156. Закорчемний Матвій.
В. 161. Роман Микола.
В. 170. Міщук Перла.
В. 178. Струса Ярослав.
В. 179. Парашак Аніта Марія.
В. 195. Бегуняк Юлія.
В. 200. Вишинський Матрона.
В. 204. Костик Михайло, Васильців Андрій, Бобеляк Стефан, Пребич Юлія, Скульська Стефанія, Кутницька Агафія, Близнак Ірина Леся.
В. 206. Байко Евгенія.
В. 219. Сосницький Семен.
В. 230. Проник Дорота Ф., Брадик Джеймс.
В. 234. Федунка Анна.
В. 251. Дарваль Йосиф.
В. 254. Сенцьо Ірина.
В. 259. Пилипяк Володимир.
В. 271. Нап Юлія, Нап Стефан, Нап Михайло, Нап Юлія.
В. 277. Ходан Андрій, Лабій Іван Петро, Федерко Теодор Е.
В. 281. Кебало Меланія, Борис Марія, Кебало Марія.
В. 282. Кобловська Олена.
В. 288. Кішпан Павлина.
В. 290. Білик Анна, Бавровська Розалія.
В. 300. Бандровська Мирослава.
В. 316. Падучак Михайло.
В. 323. Масюта Анна.
В. 334. Мальчак Марія.
В. 336. Сорочак Ольга, Ящак Наталія Олена, Ганич Вілям, Ганич Анна.
В. 347. Тимчій Марія, Тимчій Ольга, Мусій М. Михайло.
В. 348. Скубяк Зофія.
В. 361. Мира Марія, Кушш Катерина.
В. 370. Вітовський Іван.
В. 371. Смит Марія Е., Смит Анна Е., Смит Павлина, Смит Іван.
В. 372. Ялечко Олександра.
В. 393. Городиський Ілія, Баковська Ірина Анна.
В. 400. Шотик Іван.
В. 414. Земледух Павлина, Мінко Катерина, Боднар Юрій, Перцак Василь.
В. 432. Верес Йосиф.
В. 441. Бойко Дорис, Здебяк Петро, Холодило Одарка, Пережок Михайло.
В. 445. Макітра Стефан.
В. 446. Маруска Василь.
В. 452. Горман Зофія.
В. 456. Малій Петро.
В. 459. Шкільний Михайло, Атаманець Катерина.
В. 461. Яцкоф Юрій, Марищук Станислав.
В. 464. Верхолаз Олена, Сорока Марія, Семенчук Тихон, Островський Богдан.
В. 465. Чубій Анна.
В. 473. Залужна Евгенія, Щепанюк Евстахій, Заблоцька Анна, Демків Катерина, Різак Олена, Залужна Ольга, Масланка Стефанія, Семенишин Михайло, Божик Текля, Максимів Андрій, Зубик Стефан, Ґайда Олена, Ґайда Михалина, Заблоцький Микола, Семенюк Ірина, Синовецький Володимир, Щепанюк Михайло, Гис Григорій, Білик Теодор, Лукян Ілія.

ЧЛЕНИ ПРИНЯТІ НАНОВО.

В. 29. Вайпа Михайло.*
В. 56. Семко Іван, Семко Марія.
В. 78. Ваненчук Антін.
В. 161. Сонич Іван.*
В. 164. Пухір Анна.
В. 218. Канателій Антін.* Канателій Ольга.
В. 219. Гришканич Василь.
В. 230. Терлецький Михайло.*
В. 276. Подоляк Михайло.
В. 310. Баймак Михайло 2.*
В. 334. Сеник Марія, Сеник Василь.
В. 335. Жибак Іван мол.,* Жибак Михайло.*
В. 344. Пелехатий Микола, Пелехата Стелла.
В. 347. Блок Марія.
В. 355. Цибрінська Антоніна, Цибрінський Іван.*
В. 369. Чашар Ольга.
В. 379. Бандуровська Зофія.
В. 386. Лисогір Іван.*
В. 412. Прислопський Михайло, Турок Іван.
В. 423. Мілян Мей.
В. 441. Курило Вілям.

ЧЛЕНИ ПРИНЯТІ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ.

В. 25 Бельців Михайло, Новак Микола.
В. 147. Падарофф Марія.
В. 219. Ваврикі Михайло.
В. 230. Дубінський Андрій П.*
В. 235. Андрищь Юрій,* Андрищь Олена.
В. 341. Костенюк Медорія.
В. 361. Мілян Мей.
В. 370. Дмитерко Михайло, Дмитерко Вероника.
В. 375. Данківська Анна, Данківський Бруно.
В. 451. Омельчук Юхим.

ЧЛЕНИ ПРИНЯТІ З ІНШИХ КЛЯС.

В. 55. Демчук Михайло.*
В. 163. Каня Анна.
В. 347. Блок Марія.
В 414. Салдібар Анетта.

ЧЛЕНИ СУСПЕНДОВАНІ.

В. 5. Заровенна Олена Марія.
В. 14. Артимко Григорій.*
В. 40. Пеленський Іван.
В. 44. Голубовський Михайло.*
В. 72. Здарко Антін.*
В. 78. Лесяк Петро, Косинський Михайло, Онушка Іван ст., Супрасович Матеуш, Стерник Іван, Вдовяк Антонина.
В. 96. Соболь Петро, Соболь Марія, Соболь Олена, Соболь Володимир, Шебовська Флорентина, Соболь Олена, Грицай Анна Джійна, Зорнацька Кляра, Шебовський Михайло.*
В. 104. Кузьма Ґеновефа.
В. 133. Коласка Іван.
В. 164. Коц Алфред.*
В. 170. Новак Юрій.*
В. 200. Лакуста Володимир.*
В. 218. Гринечко Стефан.
В. 219. Козак Ненсій.
В. 221. Кучкуда Володимир, Карпин Теодор.
В. 242. Стопій Григорій,* Дончак Андрій.
В. 251. Яким Іван.*
В. 304. Кравц Михайло.*
В. 319. Клап Олена, Сінча Анна.
В. 353. Гойзен Андрій.*
В. 361. Сич Анна, Рибачук Анна.
В. 393. Гарник Павло.*
В. 432. Гринюк Дмитро.*
В. 441. Корович Стефан.*
В. 445. Татарчук Анеля.
В. 452. Тимків Дорота.

ЧЛЕНИ, ЩО ВІДІЙШЛИ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ.

В. 76. о. Лазар Іван.*
В. 94. Гривняк Силвестер.
В. 183. Убогій Мирослав.
В. 201. Падарофф Марія.
В. 204. Крович Евгенія Ольга.
В. 211. Бельців Михайло, Демкович Іван.*
В. 361. Новак Микола.
В. 423. Мілян Мей.
В. 439. Голинський Іван.
В. 441. Костинюк Медорія.
В. 458. Омельчук Юхим.

ЧЛЕНИ, ЩО ВІДІЙШЛИ ДО ІНШИХ КЛЯС:

В. 55. Демчук Михайло.*
В. 163. Каня Анна.
В. 347. Блок Марія.
В. 414. Салдібар Анетта.

ЧЛЕНИ ВІДІЙШОВШІ НА БЕЗПЛАТНЕ ПРОДОВЖЕННЯ:

В. 306. Крохмальний Іван.

ЧЛЕНИ, ЩО ВІДІЙШЛИ ЗО ЗВОРОТОМ У ГОТІВЦІ

В. 22. Каціопо Стефанія.
В. 234. Сташків Анна.

ПОМЕРЛІ ЧЛЕНИ.

В. 10. Нецьо Іван.
В. 45. Дубас Пилип.
В. 70. Хвалик Тарас.
В. 87. Стець Василь.
В. 91. Пончак Микола.
В. 104. Базан Яремо.
В. 141. Даско Іван.
В. 143. Біловус Павло.
В. 170. Коблан Андрій.
В. 230. Дума Ева.
В. 241. Романович Петро.
В. 246. Андрухів Тома.
В. 295. Зепко Катерина.
В. 312. Дацько Марія.
В. 361. Цесла Павло.
В. 362. Шегда Іван.
В. 392. Чупер Василь.

ЗІСТАВЛЕННЯ:

З початком квітня 1944 року було в У. Н. Союзі повнолітних членів	31,970
В місяці квітні 1944 р. принято нових	148
В місяці квітні 1944 р. принято наново	29
В місяці квітні 1944 р. принято з переступними листами	14
В місяці квітні 1944 р. принято з інших кляс обезпечення	4
В місяці квітні 1944 р. принято зо старого роду обезпеч.	—
Разом	32,165
В місяці квітні 1944 р. суспендовано	52
В місяці квітні 1944 р. відійшли з переступними листами	12
В місяці квітні 1944 р. відійшли до інших кляс	4
В місяці квітні 1944 р. відійшли до нового року обезпеч.	—
В місяці квітні 1944 р. відійшли зо зворотом у готівці	2
В місяці квітні 1944 р. відійшли на безплатне продовж.	1
В місяці квітні 1944 р. відійшли на виплачене обезпеч.	—
В місяці квітні 1944 р. померли	16
Разом	87
З кінцем місяця квітня 1944 р. в У. Н. Союзі було дорослих членів	32,078

ЗІСТАВЛЕННЯ ЗГІДНО З КЛЯСАМИ І СУМАМИ ОБЕЗПЕЧЕННЯ:

СТАРИЙ РІД:

В клясі А. на $ 250	5
В клясі А.А. на $ 500	93
В клясі В. на $ 750	16
В клясі С. на $1000	192
В клясі В.В. на $1500	6
В клясі С.С. на $2000	2

НОВІ РОДИ:

Обезпечення платне по смерти з вкладками до 70 року життя.

В клясі О- 500 на $ 500	469
В клясі О-1000 на $1000	320
В клясі О-1500 на $1500	5
В клясі О-2000 на $2000	1

Обезпечення платне по смерти з вкладками протягом 20 літ.

В клясі Р- 500 на $ 500	4,070
В клясі Р-1000 на $1000	2,312
В клясі Р-1500 на $1500	21
В клясі Р-2000 на $2000	12
В клясі Р-2500 на $2500	2
В клясі Р-3000 на $3000	3

Обезпечення платне за життя з вкладками протягом 20 літ. (Ендавмент).

В клясі Е- 500 на $ 500	2,646
В клясі Е-1000 на $1000	1,030
В клясі Е-1500 на $1500	19
В клясі Е-2000 на $2000	8
В клясі Е-300 на $3000	1

Нове обезпечення на ціле життя для нових членів

В клясі W- 250 на $ 250	2
В клясі W- 500 на $ 500	4,051
В клясі W- 750 на $ 750	1
В клясі W-1000 на $1000	3,632
В клясі W-1500 на $1500	37
В клясі W-2000 на $2000	16
В клясі W-2500 на $2500	1
В клясі W-3000 на $3000	3
В клясі W-різні суми	89

Нове обезпечення на ціле життя для давних членів.

В клясі Т- 100 на $ 100	5
В клясі Т- 250 на $ 250	189
В клясі Т- 500 на $ 500	3,777
Т клясі Т- 750 на $ 750	558
В клясі Т-1000 на $1000	8,232
В клясі Т-1500 на $1500	199
В клясі Т-2000 на $2000	53
Разом	32,078

МОЛОДЕЧИЙ ДЕПАРТАМЕНТ

НОВОВПИСАНІ ДІТИ.

В. 5. Соловська Надія.
В. 7. Ковальчук Роберт Іван.
В. 26. Борис Алберт Бенджамин.
В. 28. Летуниць Анна, Данилів Іван Ален, Данилів Станислав, Данилів Флоренса, Угрин Іван мол.
В. 33. Нелсон Едвард, Тот Стефан Ален, Магальський Грирогій, Нелсон Вілям А., Маґальська Долореса.
В. 36. Трівігно Іванна, Гунка Леся.
В. 39. Мацько Стефан мол., Шмокалюк Святослава.
В. 45. Кейн Евген.
В. 49. Доскоч Володимир Стефан, Федина Петро.
В. 55. Барток Франко М., Рендел Чарлс Антін.
В. 94. Марко Орися Варвара, Шимон Елизавета Анна, Зедан Бетій, Зедан Джеральд.
В. 102. Глоговський Дорис, Бецька Алберт мол., Бецька Іванна Рута, Мацьковська Розалія Марія, Катинська Елинора, Глоговська Елена.
В. 109. Кендзя Елойза.
В. 120. Кармазин Богдан Андрій.
В. 125. Повpозник Дана Стефанія.
В. 137. Адамс Марлина Маріянна.
В. 140. Юзвак Едвард, Прементин Чарлс Вілям.
В. 150. Никорчук Стефан, Шулган Богдан.
В. 165. Корнова Патрися Анна, Корнова Денис Ален.
В. 192. Крупа Філікс мол. 10.
В. 204. Мельник Річард Вілям, Миронник Ірина Анна 2, ДеБлу Іван Вілям, Бончук Іван, Корнак Роналд Чарлс.
В. 206. Тепер Петро Д., Коцюба Марія К.
В. 218. Бурій Річард Йосиф.
В. 221. Шпікула Мирон Віктор.
В. 230. Терлецька Марія Анна, Терлецький Теодор Тома, Терлецький Павло Стефан, Войтович Володимир мол., Тхурик Бернард Стефан, Шрко Доналд Петро.
В. 234. Бержанський Чарлс.
В. 251. Дарваль Олена, Гоїк Семен мол., Гоїк Ольга, Юха Іван, Гоїк Йосиф Семен, Турчик Омелян, Наконечна Розмарія, Наконечний Річард Йосиф, Рібро Целя Джейн, Мальчак Річард, Мальчак Григорій.
В. 254. Платош Силвія.
В. 260. Кравців Розалія, Слейдек Бобій, Бережовська Ольга, Бережовська Мирослава, Метик Іван, Метик Марія, Метик Микола, Федорчак Меланія, Процюк Стефан, Процюк Евген, Слейдек Михайло, Слейдек Річард.
В. 271. Ветукевич Стефан Франко.
В. 282. Кобловський Іван.
В. 316. Турянський Юрій.
В. 326. Козинський Теодор.
В 332. Акерман Беверлій Говп.
В. 336. Балицький Лій Рой, Гем Норман мол., Мальчак Микола, Мальчак Марія, Ганич Патрися Анна, Пацула Роберта.
В. 351. Фіцвотер Ерин Джейн.
В. 359. Чуй Роберт Брувс.
В. 380. Савран Евген Андрій.
В. 393. Клюг Ернест Р.
В. 414. Ґандзя Кароля, Коський Володимир Генрій мол., Салдібар Патрися, Салдібар Давид.
В. 439. Курилів Зофія.
В. 458. Гусак Василь.
В. 459. Шумлич Роберт, Атаманець Володимир.
В. 461. Іванюк Перла, Керницька Олена.
В. 464. Кольтуцька Зофія, Конаровський Роман, Дудла Марія.
В. 465. Шевчук Тарас, Лозик Олекса.
В. 469. Пінчук Люба, Пінчук Маруся, Дрозд Роналд, Назаревич Надія А.
В. 473. Бачинська Евгенія, Заблоцький Мирослав, Синякевич Дженій, Гець Анна Зофія, Дейника Орися Ольга, Самотис Мирослав, Рибачок Ольга.

ДІТИ ПРИНЯТІ НАНОВО.

В. 45. Ляшек Йосиф.
В. 218. Канателій Петро А., Канателій Франко М.
В. 230. Наполітано Іван, Наполітано Андрій.
В. 310. Баймак Анна.
В. 335. Жибак Джеймс, Жибак Стефан В., Жибак Річард П., Жибак Михайло.
В. 344. Пелехатий Іван, Пелехатий Володимир.
В. 413. Пасковик Алберт.
В. 429. Гочко Анна, Гочко Олена.
В. 445. Пастир Петро.
В. 446. Маручка Василь.
В. 470. Дубик Ліліян, Дубик Микола.

ДІТИ ПРИНЯТІ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ.

В. 96. Ласик Ґеновефа.
В. 147. Падароф Юрій, Падароф Микола, Падароф Меланія.
В. 176. Зелінка Петруня А.
В. 182. Бакуменко Стефанія Ольга.
В. 375. Данківський Йосиф Іван.
В. 473. Дубик Ліліян, Дубик Микола.

ДІТИ ПРИНЯТІ З ІНШИХ КЛЯС.

В. 103. Пунко Омелян.
В. 213. Бирич Флорентина.
В. 285. Громяк Іван Павло, Громяк Марта Елейна.
В. 375. Данківський Йосиф Іван.
В. 414. Боднар Микола.
В. 435. Мішел Анна.
В. 443. Непшій Марія, Непшій Анна.
В. 459. Гладкий Ольга.
В. 464. Голик Ґералд Евген.
В. 468. Долинський Антін, Долинська Ольга, Долинський Володимир П., Долинська Анна.
В. 473. Мацелюх Володимир.

ДІТИ СУСПЕНДОВАНІ.

В. 14. Драбіщак Анна.
В. 78. Кравець Амелія, Кравець Іван, Косинська Марія, Бончак Володимир, Стерник Іван.
В. 96. Соболь Розалія М., Соболь Меланія, Шебовська Шірлій Анна, Шебовська Маргаріта, Соболь Меланія, Соболь Розмарія.
В. 130. Перепелюк Григорій.
В. 204. Мелничук Василь.
В. 219. Юрчук Олекса, Юрчук Ольга, Юрчук Тома.
В. 251. Яким Дженет, Яким Лоретта, Яким Людвіга, Яким Вікторія.
В. 280. Боланд Марія.
В. 305. Матришин Олена.
В. 316. Бойко Ольга.
В. 339. Будай Калина, Будай Катерина, Будай Ева.
В. 362. Комарницький Володимир, Комарницька Мирослава, Комарницька Еленора.
В. 393. Зазуляк Варвара, Зазуляк Марилина.
В. 413. Кіселик Варвара А.
В. 420. Федора Марія.
В. 439. Баґрій Марія, Баґрій Фред.

ДІТИ, ЩО ВІДІЙШЛИ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ.

В. 53. Ласик Ґеновефа.
В. 201. Падароф Меланія, Падароф Микола, Падароф Юрій.
В. 413. Бакуменко Стефанія Ольга.
В. 415. Зелінка Петруся А.
В. 432. Войтович Анна 5.
В. 470. Дубик Микола, Дубик Ліліян.

ДІТИ, ЩО ВІДІЙШЛИ ДО СТАРШИХ ЧЛЕНІВ У.Н.С.

В. 7. Ґут Ольга.
В. 26. Борес Іван Гендрик, Борис Олександра, Борис Вергенія Михалина.
В. 38. Поланський Григорій.
В. 39. Осухівська Елизавета.
В. 41. Сенчишин Іван Евген.
В. 74. Булій Ольга.
В. 84. Махно Іван.
В. 96. Боднар Стефан.
В. 98. Дудич Іван.
В. 125. Подола Славка Віра.
В. 161. Роман Микола.
В. 178. Струса Ярослав.
В. 204. Близнак Ірка.
В. 277. Федірко Теодор.
В. 288. Кішпан Павлина.
В. 300. Бандоровська Мирослава.
В. 316. Падучак Михайло.
В. 323. Машута Анна.
В. 393. Баковська Ірина Анна.
В. 400. Шотик Іван.
В. 414. Перцак Василь.
В. 446. Маручка Василь.
В. 452. Ґормак Софія.
В. 461. Ґардасевич Юрій, Марищук Станислав Стефан.

ДІТИ, ЩО ВІДІЙШЛИ ДО ІНШИХ КЛЯС.

В. 103. Пунко Омелян.
В. 213. Бирич Флорентина.
В. 285. Громяк Іван Павло, Громяк Марта Елейна.
В. 375. Данківський Іван Йосиф.
В. 414. Боднар Микола.
В. 435. Мішел Анна.
В. 443. Непшій Марія, Непшій Анна.
В. 459. Гладка Ольга.
В. 464. Голик Ґералд Евген.
В. 468. Долинський Антін, Долинська Ольга, Долинський Володимир П., Долинська Анна.
В. 473. Мацелюх Володимир.

ДІТИ, ЩО ВІДІЙШЛИ ЗО ЗВОРОТОМ У ГОТІВЦІ:

В. 65. Заканич Параскевія.

ДІТИ, ЩО ВІДІЙШЛИ З ВИПЛАЧЕНОЮ ГОТІВКОЮ:

В. 406. Павлиш Іван.

ПОМЕРЛІ ДІТИ:

В. 325. Лазар Варвара М.

ЗІСТАВЛЕННЯ:

З початком квітня 1944 року було в У. Н. Союзі дітей членів	10,688
В місяці квітні 1944 р. принято нових	134
В місяці квітні 1944 р. принято наново	19
В місяці квітні 1944 р. принято з переступними листами	9
В місяці квітні 1944 р. принято з інших кляс обезпечення	16
Разом	10,866
В місяці квітні 1944 р. суспендовано	36
В місяці квітні 1944 р. відійшли з переступними листами	13
В місяці квітні 1944 р. відійшли до старших членів УНС	27
В місяці квітні 1944 р. відійшли до інших кляс обезпеч.	16
В місяці квітні 1944 р. відійшли зо зворотом у готівці	1
В місяці квітні 1944 р. відійшли на виплачене обезпеч.	1
В місяці квітня 1944 р. відійшли на безплатне продовж.	—
В місяці квітні 1944 р. померли	1
Разом	95
З кінцем місяця квітня 1944 р. в У. Н. С. було дітей членів	10,771

ЗІСТАВЛЕННЯ ЗГІДНО З КЛЯСАМИ МОЛОДЕЧОГО ДЕПАРТАМЕНТУ:

В клясі 1-ший на $500	4,955
В клясі 2-гій на $400	1,408
В клясі 3-тій на $100	2,212
В клясі 4Р на $ 250	29
В клясі 4Р на $ 500	878
В клясі 4Р на $1000	217
В клясі 5Е на $ 250	169
В клясі 5Е на $ 500	745
В клясі 5Е на $1000	158
Разом	10,771
З кінцем місяця квітня 1944 р. в У. Н. Союзі було всіх обезпечених	42,849

У В А Г А,

яку кожний відділовий урядник і член У. Н. Союзу повинен прочитати й відповідно до неї застосуватись.

Ті повнолітні члени та члени молодечого департаменту, що тут проголошені в рекордовім звіті за квітень 1944 року суспендованими, можуть бути приняті наново в члени У. Н. Союзу, якщо зголосяться до секретарів своїх відділів і заплатять за час суспензи залеглі вкладки, як це постановляє статут організації; інакше, вони будуть позбавлені всіх членських прав, запомог і привілеїв, з винятком тих прав, які є застережені грамотою і статутом. Тесаме відноситься також до тих членів, які впродовж квітня 1944 р. взяли переступні листи й ще досі не зголосилися з ними до інших повноправних відділів У. Н. Союзу.

Д. Галичин, гол. секретар

ПЕРША ГРАМАТИКА УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ПО АНГЛІЙСЬКИ.

(Продовження зо сторони 2.)

вдоволяється одною такою помилкою на стороні 46., але повтаряє її ще з притиском на стороні 81.

„Чиїм автом їдете? — Нічиїм. Своїм".

"With whose automobile do you drive? With nobody's. With my own."

У цих двох стрічках автор до старої помилки додав ще нові. З відповіді на запит виходило би, що відповідаючий не вважає себе людиною, коли він каже, що його авто нічиє. Правда, таке можна почути від недумаючих, недбалих у мові людей, але в думаючої людини така балачка може хіба викликати питання: „Невжеж ви ніхто?"

Зрештою питання неясне (а в граматиці воно повинно бути ясне), чи тут іде за постійне, звичайне їздження автом, чи може за приявну їзду автом в даний мент.

З англійськоо питання виходить, що тут йде за те, в чиїм авті ви їздите, а з українського тексту виходило би, що тут іде за те, в чиїм авті ви тепер їдете. Отже повинно би бути або по українськи: Чиїм автом їздите? або по англійськи: "In whose care are you riding? На що відповідь була би просто: In my own.

На стороні 40. автор перекладає в словнику „хробаками" на "with worms". У деяких випадках це поправно, але не в усіх. У фразі: „назвати кого хробаками" не можнаб перекладати так.

Подібну помилку з „препозицією" робить автор на стороні 67., коли, говорячи про числівники, хоче сказати: „це саме правда й про сотки", і каже: "The same is true with the hundreds". „Почувши це речення, один слухач спитався: "of whom?" Якби писалося про сотки людей, то автор мавби слушність, але коли автор говорить про сотки як числівники, то тут на місці було би "of".

До речень, які справляють читачеви немало клопоту, належить без сумніву речення на 21. стороні: „Він проміняв свою фарму за його авто". Клопіт виходить з того, що властиво українець так не скаже. Він скаже просто: „Проміняв фарму за авто", або: що найбільше: „Проміняв свою фарму за авто". В уживанню цих докладних заіменників: його, свій, часто навіть він, власне й є вплив англійщини. Людина, що цього впливу не знає, такі заіменники пропускає, хіба, що хоче класти на щось натиск. У такому випадку одначе, буде вживати тільки одного натиску, бо, як зачне робити більше натисків, то один одного буде касувати.

Завдяки своїм питоменностям вислову кожна мова може пропускати деякі слова, не нарушуючи ясности викладу. Людина, що опановує чужу мову, мусить власне навчитися, які саме слова зайві в тій мові, хоча вони конечні в його рідній мові.

Наприклад завдяки тому, що українська мова має багато відмін дієслова, вона може часто пропускати при дієслові заіменники. Наприклад, речення: „Як буде гриміти й блискати, то ми будемо сидіти в хаті і дивитимемося як іде дощ", зискає багато від пропущення заіменника й деяких дальших упрощень: „Як буде гриміти й блискати, будемо сидіти в хаті й дивитися як іде дощ".

Автор одначе своїм читачам цього не показує, а замісць цього заводить в англійську мову непрактиковані в ній пропущення заіменників (наприклад у передмові пише: "They took what they had already found among the Slavs and brought it to order; systematized it", де заіменник "they" пропущено відай під впливом української мови.

Зате на стороні 73. автор радить казати англійцеви: „Тоді ви витягнете з своєї кишені гаманця", хоча по українськи говориться звичайно про витягання гаманця з кишені, а про витягання гаманця зо своєї кишені говориться хіба про людей, які звичайно витягають гаманець з чужої кишені.

(Дальше буде).

ЖЕРТВИ НА ПРАЦЮ УКРАЇНСЬКОГО КОНГРЕСОВОГО КОМІТЕТУ

На цілі Конгресового Комітету жертвували: Українська Народна Поміч з Пітсбурґу, Па., $100; В. Січка й П. Буртик зложили на адресу Народної Помочі по $5 як писанку.

ВИРЯТУВАЛИ 22 АМЕРИКАНСЬКИХ ЛЕТУНІВ.

ПЕРЛ ГАРБОР. — Сюди вернулася американська субмарина „Танг" з 22. американськими летунами, котрих вона вирятувала з моря підчас боїв 29. і 30. квітня коло Труку.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

ШАМОКІН, ПА.

Ювилейне Свято У. Н. Союзу.

Золотий — тобто 50-літний ювилей У. Н. Союзу в окрузі МекАду відбувся 30. квітня в місцевости, в якій перед 50 літами основано цю організацію, отже в самому Шамокіні. Свято складалося з 3 частин: 1. Служба Божа й панахида, відслужена місцевим парохом о. М. Кузьмаком, а співана місцевим церковним хором під управою проф. А. Дроздяка; 2. Бенкет; 3. Концерт.

Бенкет розпочався в 2. годині сполудня в церковній салі при співучасти яких 400 членів У. Н. С. і гостей. Молитву провів о. Кузьмак і піддав воскресне „Христос Воскрес", а хор під проводом дириґента відспівав „Стар Спенґлед Банер" і гимн Українського Народного Союзу. Предсідник 1. шамокінського відділу гр. Василь Курилів привитав делеґатів та гостей, висловив радість, що ідея, кинена в Шамокіні поширилася на всі українські громади і передав ведення бенкету в руки довголітного члена гр. Івана Чичили, як товстмастра-господаря. Господар згадав про початкову працю в Союзі і вичислив відділи, які є тепер в самій окрузі МекАду і прислали делеґатів та гостей на свято. Отже були представлені відділи чч.: 1, 2, 7, 9, 28, 31, 85, 90, 98, 164, 186, 201, 231, 242, 265, 305, 314, 365, 426, 429, 357. Згадав теж і про відділи, які не прислали представників, а це чч.: 189, 228, 333, 382, 430 і 436.

Обід був знаменито приладжений і заряджений, а після обіду покликав господар як першого промовця, теперішнього гол. контрольора і колишнього довголітнього предсідника У. Н. Союзу, гр. Дмитра Капітулу з МекАду. Промова гр. Капітули була історичним переглядом розвитку й праці нашої орґанізації. В ній повно фактів та імен не лише працівників у Союзі, але і відомостей про „Свободу" та її основників і співпрацівників. Колиб її видрукувати, на це требаб окремої брошури, тому треба обмежитися лише до переповідження змісту. Отже в ній згадано: Перший головний уряд У. Н. С., з якого всі члени, за виїмком Юрія Хиляка з Олифанту, перенеслися вже до вічности. Окремо була присвячена згадка одному з перших членів і довголітному урядникови Олексієви Шаршоньови з Шамокіну, який перед місяцем теж відійшов на лоно Авраама. (Повстанням з місць пошанували приявні память небіщиків).

Поширювання „Свободою" місії Союзу причинилося до поширення народної ідеї між українською іміґрацією і тому історія Союзу тісно сплетена з історією „Свободи". Як важкі були початки орґанізації так і важкий, але постійний був його розвиток. Одначе сила ідеї була непереможна і тому сьогодні маємо Союз як скалу! Він точно сповняє на себе приняті і йому наложені обовязки супроти членів і супроти громадянства. Щоби й на будуче уможливити Союзови сповнювання обовязку, треба йому дати свіжу силу через збільшування членів і фондів. А до такої акції надається саме ювилейний рік.

Другий промовець, Іван Янкович пригадав, що він був на заснуванню У. Н. Союзу в Шамокіні 22. лютого 1894 р. і тоді зібрано всіх вкладок на суму $16.50. Він теж вказав на перший прапор У. Н. Союзу, який 1. відділ зберігає в себе як орґанізаційну памятку, хоч цей прапор уже вчасти відновлений. На ньому досі зберігається первісний герб України-Руси.

Іван Чепа, мол., із Сентралії, пригадав, як то Союз втратив 20,000 членів після конвенції в Бофало в 1914 р., коли то перемінено імя на Український Н. Союз і як це нещастя стало фінансовою і моральною силою Союзу.

Тут хор відспівав знаменито Бортнянського псалом „Сей день, єгоже сотвори Господь".

По англійськи виголосив промову п. Григорій Герман, містопредсідник У. Н. С. із Вилксбері. Він підніс орґанізаційну спосібність нашого народу і матеріяльну підставу Союзу. Завдяки демократичному устроєви орґанізації вона стала школою демократії для нашого народу.

Місцевий парох о. М. Кузьмак згадав, що Шамокін мусить гордим бути з того, що тут повстала перша орґанізація для американців українського роду, яка так могутньо поширилася тепер по всіх наших громадах.

Панна М. Венґринович відограла на акордіоні українські народні мелодії, а після цього хор відспівав пісні: „[illegible] сонненько сходить" і „Це прекрасний день зібрання".

Кінцевим промовцем був головний касієр У. Н. С. гр. Роман Слободян, який в довшій річевій промові зясував значіння Українського Народного Союзу як доброго господаря і батька для української еміґрації тут за морем. Бесідник привіз зі собою першу фінансову книжку У. Н. Союзу, з років 1894-1902, та відчитав перші заплачені вкладки кількох братств і поодиноких членів. Найбільшим відділом при орґанізованні був Відділ 1. в Шамокін, Па. і цей відділ був взірцем для інших відділів своєю активністю та зорґанізованою силою пару десяток літ. „В головній канцелярії є перша книжка, дорога памятка" — говорив бесідник — „а в шамокінській громаді є перший Союзовий прапор, дорогоцінна памятка для всіх членів нашої орґанізації в Злучених Державах і в Канаді. Шануйте цей прапор, а з нагоди ювилею, старайтеся подвоїти членів у своїм відділі, щоби цей прапор не остався без членів, а навпаки, щоб цей відділ знову був першим між першими і щоби шамокінська Союзова громада могла в будуччині святкувати столітній ювилей могутнього Батька Союзу".

І дальше сказав гр. Слободян таке:

„Сорок два тисячі членів і сім і пів міліона долярів майна це придбання не одного дня, не одного року, а цілої 50-ки літ, придбання найменше двох ґенерацій громадян українського роду. Коли сьогодні згадуємо про ці осяги, то не для самохвальби тих, що тим маєтком завідують і контролюють, але для поширення зрозуміння, що це осяг збірноти, що це майно є власністю всіх членів нашої орґанізації. Згадуємо з пошаною перших піонірів, що поклали сильні основи під цю орґанізацію, а також з повним признанням згадуємо і тих тихих працівників відділових і головних урядників, що дорожили придбаним духовим і матеріяльним добром у яке вкладали свій талан, свою енерґію, свій патріотизм і свою душу".

Як промови так і музикальна сторона була підготована дуже дбайливо і вміло виконана. Із розмов, що велися між поодинокими членами й гістьми, можна було завважати постанову членів продовжувати у безконечність діло започатковане нашими великими піонірами і в тій цили присвятити потрібний час на орґанізування нових членів Батькови Союзови.

Бенкет перемішаний промовами й концертовими точками тривав аж до 6. години і закінчився воскресною піснею та гимном „Ще не вмерла Україна".

Д. К.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ШІКАҐО, ІЛЛ. — Збори Бр. св. О. Николая, від. 106, відбудуться в неділю, 28. травня, в годині 12. вполудне, зараз по Сл. Божій, в гали церковній, Оклей і Райс ул. Просимо всіх членів і члениць конечно явитися, бо маємо дуже важну справу, а це справа участи в 50-літнім ювилею У. Н. Союзу, який уладжують всі відділи міста Шікаґо і околиці. Всі члени мають взяти участь в концерті і бенкеті. — М. Любас, предс.; М. Попіль, кас.; Г. Дацьків, секр.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА

Дня 22. квітня 1944 р. померла в 43. році життя

КАТЕРИНА ЦЕПКО,

довголітна членица У. Н. Союзу від. 295 в Акрон, О.

Покійна через цілий протяг свойого членства не тільки сама, але з цілою родиною все охочо і щиро працювала для У. Н. Союзу, а також для українського народу. Любила товариське життя і мала за це повагу і пошану в нашій громаді. Сама нераз писала представлення для дітей і виступала з ними у нашій громаді. Була довгі роки секретаркою відділу Союзу Українок Америки. Брала живу участь як секр. при четвертій позичці U. S. Bond Drive у нашій місцевости, за що отримала нагороду від U. S. Treasury Dept. Належала до укр. кат. церкви, з котрої відпроваджено її на вічний спочинок.

Покійна походила зо села Підярків, пов. Бібрка, Галичина. Полишила в смутку мужа Константина і дві дочки Єву і Ольгу, а в краю батька, двох братів Теодора і Івана, 2 сестри Євдокію й Мраію в Канаді. — В. Й П.!

В. Пулк, секр.

ТАРЗАН, ч. 976. Замішання.

Як багнети націлилися на нього, він їх вinitially вимінув з блискавичною скорістю.

Не попавши в ціль, вояки зударилися, і двох покалічило своїх товаришів.

Потім Тарзан вирвав одному воякови кріс та замахнувся ним як палкою.

Націстичний генерал приглядався сцені спокійно: він усе ще мав аса, яким міг заграти.